

**3η Έκθεση Παρακολούθησης
της Περιφερειακής Εξειδίκευσης
της Εθνικής Στρατηγικής
Έξυπνης Εξειδίκευσης
στην Περιφέρεια Ανατολικής
Μακεδονίας Θράκης**

1/1/2025 - 31/12/2025

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:
Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης
Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

1. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Στο κεφάλαιο αυτό της Έκθεσης παρουσιάζεται οποιαδήποτε αναθεώρηση της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΕ-ΕΣΕΕ) στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης κατά το έτος 2025. Επίσης, καταγράφεται συνοπτικά η πορεία υλοποίησης της ΠΕ-ΕΣΕΕ από τη διενέργεια της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) έως την ολοκλήρωση των σχετικών δράσεων.

Μέχρι την ημερομηνία αναφοράς δεν έχει προκύψει διαδικασία αναθεώρησης της ΠΕ-ΕΣΕΕ. Προβλέπεται η αναθεώρησή της ως διακριτή ενέργεια υλοποίησης (με το αντίστοιχο παραδοτέο στο πλαίσιο του έργου «Υποστήριξη του Περιφερειακού Συστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας» (Π4.2.5 Υπηρεσίες συμβούλου υποστήριξης για την αξιολόγηση-αναθεώρηση της ΠΣΕΕ).

2. Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης κατά τη χρονική περίοδο που καλύπτει η Έκθεση (το 2025). Ειδικότερα καταγράφονται:

- Ο αριθμός κύκλων ΔΕΑ που διενεργήθηκαν στην Περιφέρεια,
- Οι τομείς προτεραιότητας που αφορούν,
- Οι συμμετέχοντες (ανά φορέα της τετραπλής έλικας και ανά τομέα προτεραιότητας),
- Τα αποτελέσματα (βασικά χαρακτηριστικά των επιλογών που διαμορφώθηκαν, τομείς στους οποίους εντάσσονται, προσκλήσεις/ δράσεις που σχεδιάστηκαν ως αποτέλεσμα της ΔΕΑ).

Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) είχε ξεκινήσει τον Οκτώβριο του 2023, ενώ τέσσερις Συμβουλευτικές Ομάδες Εργασίας (ΣΟΕ) ολοκλήρωσαν τον πρώτο κύκλο της ΔΕΑ με τη διοργάνωση των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΕΕΑ) στις 10 Απριλίου 2024 (κοινή διοργάνωση των Τομέων Αγροδιατροφής, Αειφόρου Ενέργειας και Ψηφιακών Τεχνολογιών) και στις 18 Σεπτεμβρίου από τον Τομέα των Υλικών-Κατασκευών-Βιομηχανίας.

Κατά την περίοδο αναφοράς οι υπόλοιπες 4 ΣΟΕ έχοντας ολοκληρώσει την διαδικασία στελέχωσης με εκπροσώπους της τετραπλής έλικας, πραγματοποίησαν συναντήσεις εργασίας (Focus Groups), με τελικό στόχο την προετοιμασία των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και επιμέρους θέματα που αφορούσαν:

- στις περιοχές παρέμβασης και προτεραιότητες (σύμφωνα με την κωδικοποίηση της ΕΣΕΕ) στις οποίες αξίζει να επικεντρωθούν οι δράσεις ενίσχυσης ΕΤΑΚ,
- στα μέσα εφαρμογής ή εργαλεία πολιτικής που ταιριάζουν στα χαρακτηριστικά των φορέων του τοπικού οικοσυστήματος και
- στις ανάγκες/ζήτηση δεξιοτήτων των ανθρώπινων πόρων.

Τα εργαστήρια διοργανώθηκαν στις 9.4.2025 για τους τομείς Περιβάλλον-Κυκλική Οικονομία, Τουρισμός-Πολιτισμός-Δημιουργικές Βιομηχανίες, Βιοεπιστήμες-Υγεία-Φάρμακα και στις 22.10.2025 για τον τομέα Μεταφορές-Εφοδιαστική Αλυσίδα.

Τα συγκεντρωτικά στοιχεία συμμετοχών για τα δύο εργαστήρια φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1 Απολογιστικά δεδομένα συμμετοχών στα Εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης για το 2025

Ομάδα	ΒΥΦΑ		ΠΒΚΟ		ΤΠΔ		ΜΕΑ	
	Από δηλώσεις	Συμμετοχή						
Επιχειρήσεις	6	3	21	12	30	23	21	16
Ερευνητικός τομέας	14	10	17	13	10	9	19	21
Διοίκηση	9	4	19	11	22	11	25	13
Πολίτες / Κοινωνία των πολιτών	8	2	10	6	5	3	18	22
ΣΥΝΟΛΟ	37	19	67	42	67	46	83	72

Συνολικά 254 άτομα δήλωσαν συμμετοχή, εκ των οποίων 179 τελικά συμμετείχαν στις εργασίες των Εργαστηρίων. Δυστυχώς η παρουσία των επιχειρήσεων μόλις ξεπέρασε το 30% του συνόλου και στις δηλώσεις και στις συμμετοχές. Αντίθετα, υψηλότερη του αναμενομένου ήταν συμμετοχή εκπροσώπων από την κοινωνία των πολιτών.

Τα αποτελέσματα ανά τομέα προτεραιότητας έχουν ως εξής:

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΦΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	<p>Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα</p> <p>4 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur</p> <p>διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/</p> <p>ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού</p> <p>Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (09.04.2025)</p>
Αποτελέσματα	<p>Τομείς προτεραιότητας</p> <p>Προτάθηκαν ως αποτέλεσμα διαβούλευσης από τις εργασίες της ΣΟΕ και αξιολογήθηκαν από την ολομέλεια των συμμετεχόντων στο Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης οι παρακάτω περιοχές παρέμβασης:</p> <p>05.04 Φαρμακευτικά προϊόντα με αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας</p> <p>05.01 Ανάπτυξη υπεργενόσημων προϊόντων, φαρμακευτικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας</p> <p>05.07 Ιατρική ακριβείας</p> <p>05.10 Αναδυόμενες τεχνολογίες στον τομέα Υγεία και Φάρμακα</p> <p>05.05 Ηλεκτρονική Υγεία</p> <p>05.09 Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων In-Vitro Διαγνωστικών Προϊόντων</p> <p>Η καθεμιά από τις παραπάνω περιοχές παρέμβασης αναλύθηκε σε προτεραιότητες 3^{ου} επιπέδου. Το σύνολο των αποτελεσμάτων δόθηκε στην ΕΥΔ του Προγράμματος Αν. Μακεδονία-Θράκη για να περιληφθεί στην υπό διαμόρφωση Πρόσκληση προς τις ΜΜΕ της περιοχής για προώθηση έργων ΕΤΑΚ.</p> <p>Αναγκαίες Δεξιότητες</p> <p>Συζητήθηκαν κατ' αρχήν οι προτεραιότητες σε ό,τι αφορά στους ανθρώπινους πόρους:</p> <ul style="list-style-type: none">• Αυξανόμενη τάση «φυγής» των εξειδικευμένων επιστημόνων από την Περιφέρεια• Ανάγκη για διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση των εργαζομένων λόγω του αυξημένου ρυθμού τεχνολογικών εξελίξεων στον χώρο της Υγείας Φαρμάκων και Βιοεπιστημών.

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΦΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση δεξιοτήτων των εργαζομένων των επιχειρήσεων των κλάδων υπό στόχευση <p>Για την αντιμετώπιση των παραπάνω, προτάθηκαν τα παρακάτω απαιτούμενα εργαλεία πολιτικής για την ενδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δράσεις ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης Απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας Παροχή κινήτρων προς επιστήμονες με στόχο την παραμονή τους στην ΑΜ-Θ Ενίσχυση προγραμμάτων ΔΒΜ για την κάλυψη των αναγκών upskilling/reskilling σε ανθρώπινους πόρους
	<p>Δυνατότητες Εξωστρέφειας</p> <p>Με βάση τα στοιχεία του 2021 οι συνολικές εξαγωγές των επιχειρήσεων του τομέα ΒΥΦΑ ανέρχονταν σε 6,4 εκατ. Ευρώ όταν το σύνολο των εξαγωγών της ΑΜ-Θ ξεπερνούσε το 1 δις Ευρώ. Επομένως και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φορείς παραγωγής γνώσης δείχνουν υψηλές επιδόσεις σε ανταγωνιστικά ερευνητικά έργα, θα μπορούσαν να εξεταστούν δράσεις που προωθούν έμμεσα την εξωστρέφεια και όχι κατ' ανάγκη μόνο των επιχειρήσεων. Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> δράσεις συνεργασίας φορέων του ερευνητικού τομέα με επιχειρήσεις άλλων ελληνικών περιφερειών ή με φορείς του εξωτερικού, υποστήριξη επιχειρήσεων παραγωγής καλλυντικών ή συμπληρωμάτων διατροφής, υποστήριξη επιχειρήσεων άλλων κλάδων να βελτιώσουν τις εξαγωγές τους εισάγοντας καινοτομικά χαρακτηριστικά στα προϊόντα τους (πχ αγροδιατροφή), ανάπτυξη παροχής υπηρεσιών υγείας για επισκέπτες (ιατρικός τουρισμός)
	<p>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</p> <p>Υπάρχουν αρκετά εργαλεία όπως χρηματοδοτικά κίνητρα για νέες επιχειρήσεις, ενισχύσεις για κατάρτιση εργαζομένων, προώθηση δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών (clusters), ενισχύσεις έργων ΕΤΑΚ για επιχειρήσεις ή συνεργατικής έρευνας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων, κλπ.</p>
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	<p>Βλέπε Πίνακα 1</p> <p>Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<p><u>Ειδικός στόχος 1.1.</u></p> <p>Αναμένεται να διαμορφωθεί παρόμοια Πρόσκληση όπως η ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β)</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΒΥΦΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<p>με βάση τα δεδομένα των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης των 4 τομέων προτεραιότητας</p> <p>Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Ζητήματα / προβλήματα	<p>Δυσκολίες που προέκυψαν λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να προταθούν πιο συγκεκριμένες ιδέες για έργα που θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον</p>
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	<p>Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων. Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα</p>
<p>Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Δεν υπήρξαν δεδομένα του τομέα ΒΥΦΑ στην προηγούμενη έκθεση.</p>	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΠΒΚΟ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	<p>Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα</p> <p>3 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur</p> <p>διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/</p> <p>ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού</p> <p>Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (09.04.2025)</p>
Αποτελέσματα	<p>Τομείς προτεραιότητας</p> <p>Προτάθηκαν ως αποτέλεσμα διαβούλευσης από τις εργασίες της ΣΟΕ και αξιολογήθηκαν από την ολομέλεια των συμμετεχόντων στο Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης οι παρακάτω περιοχές παρέμβασης ως εξής:</p> <p>04.04 Προστασία, ανάδειξη και αειφόρος διαχείριση της βιοποικιλότητας (25%)</p> <p>04.05 Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών (25%)</p> <p>04.07 Κυκλική Οικονομία / Στρατηγικές, Επιχειρησιακά Μοντέλα (25%)</p> <p>04.03 Ατμοσφαιρική ρύπανση (12%)</p> <p>04.01 Διαχείριση αποβλήτων (6%)</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΠΒΚΟ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<p>04.02 Υγεία εδαφών και υδάτων</p> <p>Η καθεμιά από τις παραπάνω περιοχές παρέμβασης αναλύθηκε σε προτεραιότητες 3^{ου} επιπέδου. Το σύνολο των αποτελεσμάτων δόθηκε στην ΕΥΔ του Προγράμματος Αν. Μακεδονία-Θράκη για να περιληφθεί στην υπό διαμόρφωση Πρόσκληση προς τις ΜΜΕ της περιοχής για προώθηση έργων ΕΤΑΚ.</p>
	<p>Αναγκαίες Δεξιότητες</p> <p>Προτάθηκαν τα παρακάτω απαιτούμενα εργαλεία πολιτικής για την ενδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση & Εκπαίδευση πολιτών. • Αξιοποίηση παρατηρητηρίων για δράσεις εκπαίδευσης. • Μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών εξωτερικού στους Φορείς Δημοσίου. • Κατάρτιση επαγγελματιών στην κυκλική οικονομία και περιβαλλοντική διαχείριση
	<p>Δυνατότητες Εξωστρέφειας</p> <p>Οι προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις συνεργασίας με φορείς εξωτερικού. • Ανταλλαγή καλών πρακτικών. • Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας. • Προβολή και διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας. • Ημερίδες προβολής ερευνητικών αποτελεσμάτων
	<p>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</p> <p>Δεν συζητήθηκαν αναλυτικά λόγω έλλειψης χρόνου. Συμπληρωματικά όμως συζητήθηκαν οι απαιτούμενες συνέργειες που θα πρέπει να εμπεδωθούν για μεγιστοποίηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ευαισθητοποίηση επιχειρηματιών. • Συμπράξεις - συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. • Δράσεις συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των ερευνητικών ινστιτούτων / κέντρων πανεπιστημίων με τις ΜΜΕ και τους φορείς του δημοσίου. • Διευκόλυνση θεσμικού πλαισίου (για τη διαχείριση ροών πόρων π.χ. αδρανή, άμμο). • Joint degrees σε πανεπιστήμια σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τις ανάγκες τους (στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας και βιομηχανικής συμβίωσης).
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	<p>Βλέπε Πίνακα 1</p> <p>Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<p><u>Ειδικός στόχος 1.1.</u></p> <p>Αναμένεται να διαμορφωθεί παρόμοια Πρόσκληση όπως η ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΠΒΚΟ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<p>«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β) με βάση τα δεδομένα των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης των 4 τομέων προτεραιότητας</p> <p>Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να προταθούν πιο συγκεκριμένες ιδέες για έργα που θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων. Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα
<p>Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Δεν υπήρξαν δεδομένα του τομέα ΠΒΚΟ στην προηγούμενη έκθεση.</p>	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΤΠΔ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	<p>Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα</p> <p>4 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur</p> <p>διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/</p> <p>ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού</p> <p>Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (09.04.2025)</p>
Αποτελέσματα	<p>Τομείς προτεραιότητας</p> <p>Και οι τρεις προτεινόμενες από την ΕΣΕΕ τομείς παρέμβασης κρίθηκαν ως πολύ σημαντικοί για την στρατηγική της ΑΜ-Θ. Επομένως έγινε αξιολόγηση των επιμέρους προτεραιοτήτων για καθεμιά από τις 3 παρεμβάσεις με τα εξής συνοπτικά αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για την 02.01 «Πολιτισμός» επιλέχθηκαν 6 από τις 9 προτεινόμενες προτεραιότητες. • Για την 02.02 «Τουρισμός» επιλέχθηκαν 6 από τις 12 προτεινόμενες προτεραιότητες.

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΤΠΔ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<ul style="list-style-type: none"> • Για την 02.03 «Δημιουργικές Βιομηχανίες» επιλέχθηκε μόλις μία (02.03.08) προτεραιότητα από τις 13 προτεινόμενες προτεραιότητες. <p>Το σύνολο των αποτελεσμάτων δόθηκε στην ΕΥΔ του Προγράμματος Αν. Μακεδονία-Θράκη για να περιληφθεί στην υπό διαμόρφωση Πρόσκληση προς τις ΜΜΕ της περιοχής για προώθηση έργων ΕΤΑΚ.</p>
	<p>Αναγκαίες Δεξιότητες</p> <p>Προτάθηκαν τα παρακάτω απαιτούμενα εργαλεία πολιτικής για την ενδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκπαίδευση επαγγελματιών/πολιτών. • Μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών από το εσωτερικό/εξωτερικό. • Ανάγκη σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης
	<p>Δυνατότητες Εξωστρέφειας</p> <p>Οι προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανταλλαγή καλών πρακτικών με άλλες ομάδες του εσωτερικού και του εξωτερικού • Τόνωση των συνεργασιών. • Παρατηρητήρια δράσεων. • Συντονισμένη προβολή των δράσεων εντός ΠΑΜ-Θ. • Συντονισμένη προβολή των δράσεων εκτός ΠΑΜ-Θ
	<p>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής</p> <p>Δεν συζητήθηκαν αναλυτικά λόγω έλλειψης χρόνου. Συμπληρωματικά όμως συζητήθηκαν οι απαιτούμενες συνέργειες που θα πρέπει να εμπεδωθούν για μεγιστοποίηση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των ερευνητικών ινστιτούτων / με τις επιχειρήσεις. • Διαμόρφωση κοινού πλαισίου – στόχων των επιχειρήσεων της ΠΑΜ-Θ.
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	<p>Βλέπε Πίνακα 1</p> <p>Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<p>Ειδικός στόχος 1.1.</p> <p>Αναμένεται να διαμορφωθεί παρόμοια Πρόσκληση όπως η ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β) με βάση τα δεδομένα των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης των 4 τομέων προτεραιότητας</p> <p>Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΤΠΔ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
Ζητήματα / προβλήματα	Δυσκολίες που προέκυψαν Λόγω περιορισμένου χρονικού πλαισίου, δεν κατέστη δυνατό να προταθούν πιο συγκεκριμένες ιδέες για έργα που θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων. Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα
Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Δεν υπήρξαν δεδομένα του τομέα ΤΠΔ στην προηγούμενη έκθεση.	

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΜΕΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
Αριθμός κύκλων ΔΕΑ	Ένας
Μεθοδολογία	Κείμενο βάσης με προσυμπληρωμένα τα δεδομένα που αφορούσαν τις πρόσφατες επιδόσεις του τομέα 2 συναντήσεις της ΣΟΕ με δομημένη agenda και την υποστήριξη ενός rapporteur διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης μέσω του https://pta.gov.gr/s3remth/ ένας virtual κοινός τόπος εργασίας (Share Point) που χρησίμευε ως αποθετήριο υπάρχοντος και παραγόμενου υλικού Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (09.04.2025)
Αποτελέσματα	<p>Τομείς προτεραιότητας</p> <p>Προτάθηκαν ως αποτέλεσμα διαβούλευσης από τις εργασίες της ΣΟΕ και αξιολογήθηκαν από την ολομέλεια των συμμετεχόντων στο Εργαστήριο Επιχειρηματικής Ανακάλυψης ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε καθεμιά από τις 9 περιοχές παρέμβασης οι επιμέρους προτεραιότητες χαρακτηρίστηκαν ως υψηλής, μέσης και χαμηλής ιεράρχησης. • Αποφασίστηκε να προταθούν τελικά οι προτεραιότητες με χαρακτηρισμό υψηλής και μέσης ιεράρχησης. • Προτάθηκε ως πρόσθετη προτεραιότητα να συμπεριληφθεί περιφερειακή απόληξη με αντικείμενο την έρευνα για την κατασκευή drone μεταφοράς φορτίων. <p>Το σύνολο των αποτελεσμάτων δόθηκε στην ΕΥΔ του Προγράμματος Αν. Μακεδονία-Θράκη για να περιληφθεί στην υπό διαμόρφωση Πρόσκληση προς τις ΜΜΕ της περιοχής για προώθηση έργων ΕΤΑΚ.</p> <p>Αναγκαίες Δεξιότητες</p> <p>Καταγράφηκε η ανάγκη από πλευράς επιχειρήσεων για κατάρτιση/επιμόρφωση/εκπαίδευση μεσαίου και χαμηλού</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΜΕΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	<p>επιπέδου εργαζόμενων σε θέματα που βελτιώνουν την παραγωγικότητά τους (με κυριότερο τις νέες τεχνολογίες και την εφαρμογή τους στην εφοδιαστική αλυσίδα).</p> <p>Δυνατότητες Εξωστρέφειας Οι προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανταλλαγή καλών πρακτικών με άλλες ομάδες του εσωτερικού και του εξωτερικού • Τόνωση των συνεργασιών. • Παρατηρητήρια δράσεων. • Συντονισμένη προβολή των δράσεων εντός ΠΑΜ-Θ. • Συντονισμένη προβολή των δράσεων εκτός ΠΑΜ-Θ <p>Είδος Δράσεων/ Εργαλεία Πολιτικής Λόγω έλλειψης χρόνου δεν προτάθηκαν κάποια συγκεκριμένα εργαλεία πολιτικής. Ορισμένα σημεία που προέκυψαν από τη συζήτηση είναι τα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρείται απουσία εφαρμογών για ειδικές ομάδες πληθυσμού (πχ ΑΜΕΑ και γυναικεία επιχειρηματικότητα). Δεν συζητήθηκαν αναλυτικά λόγω έλλειψης χρόνου. • Προτάθηκε να αυξηθεί ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων ΕΤΑΚ μέσω του προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία-Θράκη 2021-2027» στα 400 χιλ. ευρώ καθώς στον τομέα ΜΕΑ υπάρχουν έργα με αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης λόγω αναγκών απόκτησης εξοπλισμού. • Η Πρόσκληση του ΠΕΠ ΑΜ_Θ ως έχει αποδίδει τα πνευματικά δικαιώματα της ερευνητικής προσπάθειας κατά 100% στις επιχειρήσεις. Αυτό ρίχνει το ενδιαφέρον των ΑΕΙ για συμμετοχή. • Ο τομέας των Μεταφορών/Εφοδιαστικής Αλυσίδας καλύπτει οριζόντια πολλούς άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας αλλά και οργάνωσης των συστημάτων μετακίνησης ανθρώπων και υλικών, ως εκ τούτου δεν είναι σωστό να απομονώνεται.
Συμμετοχή φορέων της 4πλης έλικας	<p>Βλέπε Πίνακα 1</p> <p>Δείκτης Εκροής: Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.</p>
Προσκλήσεις που διαμορφώθηκαν (βάσει της ΔΕΑ)	<p><u>Ειδικός στόχος 1.1.</u></p> <p>Αναμένεται να διαμορφωθεί παρόμοια Πρόσκληση όπως η ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β) με βάση τα δεδομένα των Εργαστηρίων Επιχειρηματικής Ανακάλυψης των 4 τομέων προτεραιότητας</p>

Συνοπτική παρουσίαση του τομέα προτεραιότητας ΜΕΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ έτους 2025	
	Δείκτης Αποτελέσματος: Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
Ζητήματα / προβλήματα	<p>Γενικότερο πρόβλημα χρηματοδότηση έργων Logistics λόγω της χαμηλής χρηματοδότησης από το τραπεζικό σύστημα (προφανώς αυτό αφορά την επένδυση δημιουργίας του χώρου και απόκτησης του βασικού εξοπλισμού και όχι βελτιώσεις με υιοθέτηση καινοτομιών στην λειτουργία τους).</p> <p>Το μέσο εφαρμογής που έχει υιοθετηθεί από το ΠΕΠ ΑΜ-Θ (δράσεις έρευνας των επιχειρήσεων) δεν μπορεί να εξυπηρετήσει το σύνολο των περιφερειακών απολήξεων που υιοθετήθηκαν</p> <p>Ειδικά για την εφαρμογή λύσεων εφοδιαστικής αλυσίδας ή μεταφορών είναι αναγκαία η δαπάνη ετήσιων συνδρομών σε διεθνείς πλατφόρμες ή βάσεις δεδομένων με ακριβό τιμοκατάλογο. Μπορεί να υπάρξει σχετική πρόνοια ή ακόμη καλύτερα να υπάρχει δράση μόνο για εξωστρέφεια</p>
Προτάσεις επίλυσης προβλημάτων/ βελτιωτικές παρεμβάσεις	<p>Προτεινόμενος τρόπος θεραπείας των προβλημάτων. Στο site του Μηχανισμού Διαχείρισης και Παρακολούθησης υπάρχει ψηφιακή φόρμα για την υποβολή επιχειρηματικής ιδέας η οποία θα παραμείνει ανοικτή για οποιονδήποτε θέλει να υποβάλει με δομημένο τρόπο την πρότασή του. Για τις περιοχές παρέμβασης δε, αποφασίστηκε με βάση και τα νέα δεδομένα να γίνει μια δεύτερη (και πιο αναλυτική) αξιολόγηση από την ΣΟΕ του τομέα, ώστε να είναι σε θέση να προτείνει πλέον τις «περιφερειακές απολήξεις» του τομέα</p>
<p>Παρατηρήσεις, σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης έκθεσης, αθροιστικά στοιχεία. Δεν υπήρξαν δεδομένα του τομέα ΜΕΑ στην προηγούμενη έκθεση.</p>	

3. Έκδοση προσκλήσεων και υλοποίηση δράσεων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται συνοπτική παρουσίαση στοιχείων για τις εκδοθείσες προσκλήσεις, σωρευτικά μέχρι και 31/12/2025, και την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ καθώς και του τομειακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» που αφορά την Περιφέρεια.

Τα στοιχεία παρουσιάζονται ανά Πρόγραμμα και Ειδικό Στόχο. Για κάθε πρόσκληση καταγράφονται:

- Ο τομέας (ή οι τομείς) προτεραιότητας τον οποίον (τους οποίους) αφορά η πρόσκληση,
- Η δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης,
- Ο αριθμός των ενταγμένων έργων Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και το ύψος προϋπολογισμού τους,
- Οι νομικές δεσμεύσεις των έργων αυτών και
- Οι πιστοποιηθείσες δαπάνες.

Σημειώνεται ότι οι προϋπολογισμοί εκφράζονται με όρους δημόσιας δαπάνης (ΔΔ).

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

Πίνακας 1. Οικονομικά στοιχεία προσκλήσεων, στοιχεία εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και δαπανών (πηγή ΟΠΣ)

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
Περιφερειακό Πρόγραμμα ΑΜΘ	Ε.Σ. 1.1	Ενίσχυση επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για έρευνα και καινοτομία	- Υλικά, κατασκευές και βιομηχανία, - Αγροδιατροφική αλυσίδα - Αειφόρος ενέργεια - Ψηφιακές τεχνολογίες	8.000.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			8.000.000	-	-	-	-
	Ε.Σ. 1.3	RSO1.3.γ Ανάπτυξη/ αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων	Όλοι	930.000	1	904.106	899.622	899.622
		Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3	Όλοι (εκτός του τομέα Μεταφορές & εφοδιαστική αλυσίδα)	25.000.000	20	4.092.742	4.092.742	1.036.258

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
		Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια ΑΜΘ	Όλοι	30.000.000	-	-	-	-
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			55.930.000	21	4.996.848	4.992.364	1.935.880
	Τεχνική Βοήθεια	ΤΒ.6.ζ. Λειτουργία Περιφερειακής Δομής υποστήριξης της στρατηγικής RIS3	Όλοι	550.000	1	518.046	398.194	191.306
	Υποσύνολο ΤΒ			550.000	1	518.046	398.194	191.306
	Ε.Σ. 4.1	Δημιουργία ΝΘΕ για ανέργους σε επιχειρήσεις της στρατηγικής RIS3	Όλοι	17.600.000		18.613.414	18.613.414	1.467.908
		Ενίσχυση ανέργων για ίδρυση επιχείρησης σε τομείς της στρατηγικής RIS3	Όλοι	5.000.000	66	2.847.221	2.273.306	96.665
	Υποσύνολο Ε.Σ. 4.1			22.600.000	66	21.460.635	20.886.720	1.564.573

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Σύνολο ΠεΠ			87.080.000	88	26.975.529	26.277.278	3.691.759
ΑΠΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (στοιχεία για την Περιφέρεια ΑΜΘ)	Ε.Σ. 1.1	Ερευνώ - Καινοτομώ	Όλοι	300.000.000				
		Ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα της Μικροηλεκτρονικής	08-ΨΤΕ	18.770.330	1	84.454	84.454	
		Δίκτυα Μονάδων/ Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας 2021-2027	Όλοι οι τομείς προτεραιότητας	25.000.000	1	699.964	360.000	
		Ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα των μπαταριών λιθίου για τον κλάδο της αποθήκευσης ενέργειας	07-AENE	49.900.000	1	45.453.910	45.451.727	11.362.932
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.1			393.670.330	3	46.238.328	45.896.181	11.362.932
		Πράσινος Μετασχηματισμός ΜμΕ	Όλοι	300.000.000	56	11.563.911	11.563.911	1.662.616

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

	Ειδικός Στόχος	Πρόσκληση	Τομείς προτεραιότητας	ΔΔ πρόσκλησης	Αριθμός ενταγμένων έργων	Δημόσια δαπάνη ενταγμένων έργων	Νομικές δεσμεύσεις	Πιστοποιηθείσες δαπάνες
	Ε.Σ. 1.3¹	Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	Όλοι	400.000.000	270	15.509.312	15.509.312	1.453.133
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών ΜμΕ	02-ΤΔΠ, 04-ΠΒΚΟ, 07-ΑΕΝΕ, 08-ΨΤΕ	250.000.000	67	12.859.879	398.233	
		Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων ΜμΕ	Όλοι (πλην του υποτομέα Τουρισμού)	190.000.000	82	5.614.995	1.598.690	241.266
	Υποσύνολο Ε.Σ. 1.3			1.140.000.000	475	45.548.097	29.070.146	3.357.015
	Σύνολο Ανταγωνιστικότητα			1.533.670.330	478	91.786.425	74.966.327	14.719.947
ΣΥΝΟΛΟ				1.620.750.330	566	118.761.954	101.243.605	18.411.706

¹ Ο αριθμός ενταγμένων έργων και η δημόσια δαπάνη αυτών αφορά το σύνολο των πράξεων, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος κατευθύνεται σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

4. Δείκτες πλαισίου - Regional Innovation Scoreboard

Το Regional Innovation Scoreboard (RIS) παρέχει μια συγκριτική αξιολόγηση των περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας χρησιμοποιώντας υποσύνολο των δεικτών του European Innovation Scoreboard. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση του 2025, η οποία είναι και η πλέον πρόσφατη.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης θεωρείται «Emerging+ innovator» και η επίδοσή της στην καινοτομία έχει αυξηθεί κατά 21% μεταξύ των ετών 2018 και 2025. Σημειώνεται ότι η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης κατατάσσεται στην 7^η θέση των ελληνικών περιφερειών και στην 190^η των ευρωπαϊκών περιφερειών.

NUTS	Περιφέρεια	ΠΑΜΘ	Κατάταξη	Ομάδα Επίδοσης ²	Μεταβολή 2018-2025	Μεταβολή 2023-2025
EL51	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	66,6	190	Emerging +	21,1	4,7

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η επίδοση της Περιφέρειας για κάθε δείκτη, το έτος 2025, σε σύγκριση με την επίδοση της χώρας και της ΕΕ, καθώς και η μεταβολή των τιμών των δεικτών την περίοδο 2018 - 2025 (σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ το 2018).

Πίνακας 2: Regional Innovation Scoreboard για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης

Δείκτης	Μεταβολή επίδοσης 2018-2025	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ³	ΕΕ ⁴
Πληθυσμός με τριτοβάθμια εκπαίδευση	-15,6	65,2	66,2
Δια βίου μάθηση	0	90,9	24,2
Διεθνείς επιστημονικές συνδημοσιεύσεις	52,1	83,3	78,1
Επιστημονικές δημοσιεύσεις μεταξύ του 10% των πιο συχνά αναφερόμενων	4,6	103,1	101,4
Διείσδυση ευρυζωνικού δικτύου	63,9	80,8	63,9
Δαπάνες Ε&Α στον δημόσιο τομέα	8,3	89	89
Δαπάνες Ε&Α στον επιχειρηματικό τομέα	30,9	78,2	52,6
Δαπάνες καινοτομίας εκτός Ε&Α στις ΜΜΕ	-50,5	121,3	161,6

² Οι περιφέρειες κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ:

- *Innovation Leaders*: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεγαλύτερη του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- *Strong Innovators*: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 100% και του 125% του μ.ο. της ΕΕ
- *Moderate Innovators*: περιφέρειες με σχετική επίδοση μεταξύ του 70% και του 100% του μ.ο. της ΕΕ
- *Emerging Innovators*: περιφέρειες με σχετική επίδοση μικρότερη του 70% του μ.ο. της ΕΕ

³ Συγκριτικά με το σύνολο της χώρας το 2025

⁴ Συγκριτικά με ΕΕ27 το 2025

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

Δείκτης	Μεταβολή επίδοσης 2018-2025	Συγκριτικά με:	
		ΕΛ ³	ΕΕ ⁴
Δαπάνες καινοτομίας ανά απασχολούμενο	31,1	80,2	79,9
Χρήση υπολογιστικής νέφους σε επιχειρήσεις	0	100	38
Απασχολούμενοι ειδικοί σε ΤΠΕ	12,4	34,2	15,1
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων	105,7	96,3	182
ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες	44,9	105,6	170,1
Καινοτόμες ΜΜΕ που συνεργάζονται με άλλες	63	148,2	153,2
Ερευνητικές συνδημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	25,8	90,9	88
Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	-2,1	38,6	17,2
Αιτήσεις για εμπορικά σήματα	22,8	55,9	48
Αιτήσεις για καταχώρηση σχεδίων προϊόντος	-5,5	37,9	17,5
Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων, νέων στην αγορά και νέων στην επιχείρηση	113,5	80,2	149,5
Απασχόληση σε καινοτόμες ΜΜΕ	27,1	95,7	123,7
Εξαγωγές προϊόντων μεσαίας και υψηλής τεχνολογίας	-	-	-
Αέριες εκπομπές από λεπτά σωματίδια στη βιομηχανία	97,2	113,1	65,7
Παραγωγικότητα εργασίας	2,1	68,3	29,6

Από το σύνολο των δεικτών σημειώνουμε ότι η επίδοση της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης βρίσκεται στο μέσο όρο της Ελλάδας και της Ε.Ε. όσον αφορά τις «Επιστημονικές δημοσιεύσεις με τις περισσότερες αναφορές», τη «Χρήση υπολογιστικής νέφους σε επιχειρήσεις» και τις «ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες στις επιχειρησιακές διαδικασίες».

5. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Τα συμπεράσματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό αφορούν (ενδεικτικά):

- την εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (μέθοδος, συμμετοχές, αποτελέσματα),
- την έκδοση προσκλήσεων προς τους δυνάμει δικαιούχους, την υποβολή προτάσεων από τους τελευταίους και τις εντάξεις έργων,
- την υλοποίηση των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο),
- τα προβλήματα που εντοπίστηκαν σε όλο τον κύκλο ζωής των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

Αντίστοιχα οι προτάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως: α) στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί, β) στην αναβάθμιση των διαδικασιών ενεργοποίησης και υλοποίησης των δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης.

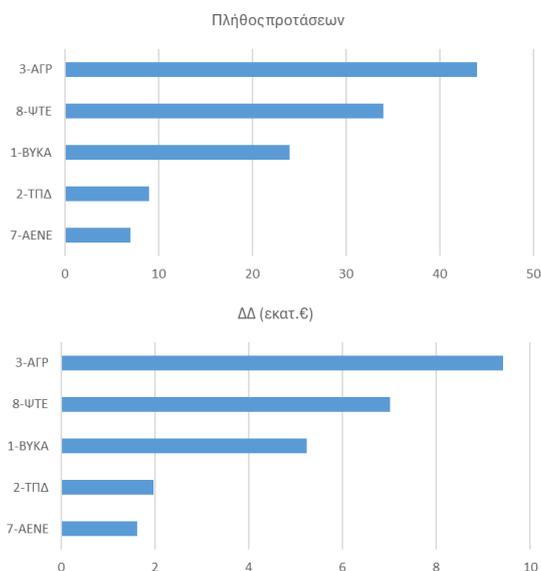
Τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο αυτό θα αποτελέσουν τη βάση για την άντληση των κατάλληλων διδαγμάτων και την ανάδειξη καλών πρακτικών.

Σε συνέχεια της προηγούμενης έκθεσης (2η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2024) έχουμε στη διάθεσή μας στοιχεία για την Πρόσκληση ΑΜΘ65 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για έρευνα και καινοτομία» (Δράση RSO1.1.α), όπως και για την ΑΜΘ64 «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της στρατηγικής RIS3 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (Δράση RSO1.3.β).

Η **Πρόσκληση ΑΜΘ65** απευθυνόταν σε επιχειρήσεις της ΑΜ-Θ για ενίσχυση ερευνητικών έργων στους 4 τομείς προτεραιότητας που είχαν ολοκληρώσει την ΔΕΑ εντός του 2024 (Υλικά, Αγροδιατροφή, Ενέργεια και Ψηφιακές Τεχνολογίες). Επιλέχθηκε και ο τομέας Τουρισμός-Πολιτισμός μόνο για ερευνητικά έργα που άπτονται του τομέα των Ψηφιακών Τεχνολογιών.

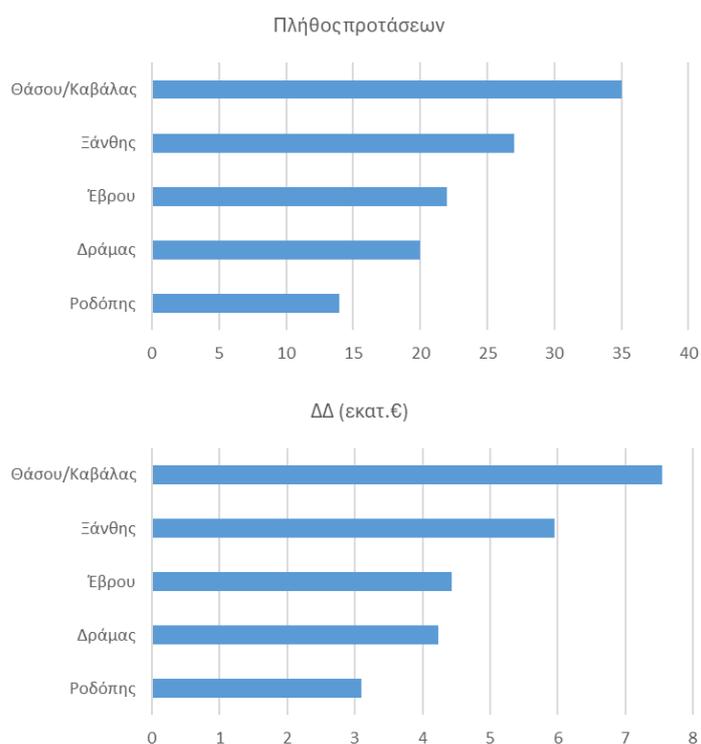
Συνολικά υποβλήθηκαν 118 προτάσεις με συνολικό ύψος αιτούμενης Δημόσιας Δαπάνης (ΔΔ) 25,26 εκατ. ευρώ, με την ακόλουθη κατανομή στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής.

3η Έκθεση Παρακολούθησης της Περιφερειακής Εξειδίκευσης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης | 1/1/2025 - 31/12/2025

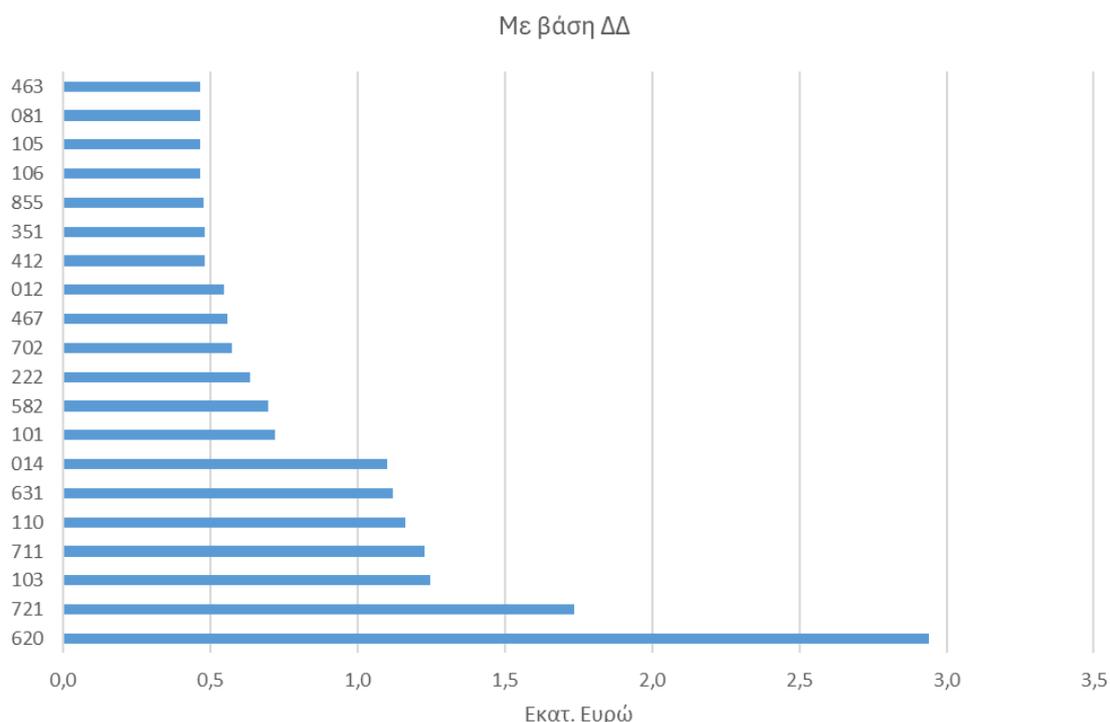
Η σειρά (πρακτικά και το μερίδιο) δεν αλλάζει εξετάζοντας πλήθος προτάσεων και σύνολο αιτούμενης ΔΔ, με τον τομέα της αγροδιατροφής να παρουσιάζει την υψηλότερη τιμή και στα δύο μεγέθη και καταλαμβάνοντας λίγο πάνω από το ένα τρίτο των αιτήσεων και της αιτούμενης ΔΔ αντίστοιχα.

Η ενεργοποίηση των επιχειρήσεων ανά ΠΕ επίσης αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας ως στοιχείο διαφοροποίησης στη χωρική κατανομή των έργων ΕΤΑΚ από τις επιχειρήσεις της ΑΜ-Θ με τα παρακάτω αποτελέσματα.

Δεν παρουσιάζονται μεγάλες διαφορές στη συμμετοχή των επιχειρήσεων ανά ΠΕ. Η ΠΕ Καβάλας-Θάσου υπερτερεί λόγω κυρίως της ζήτησης σε έργα του αγροδιατροφικού τομέα και των Ψηφιακών Τεχνολογιών, ενώ η ΠΕ Ξάνθης ακολουθεί κυρίως λόγω των αιτήσεων για έργα των Ψηφιακών Τεχνολογιών και του τομέα των Υλικών.

Σε ό,τι αφορά στη ζήτηση της ενίσχυσης δραστηριοτήτων Ε&Α, οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (ΚΑΔ) με την μεγαλύτερη ζήτηση φαίνονται στο ακόλουθο διάγραμμα.

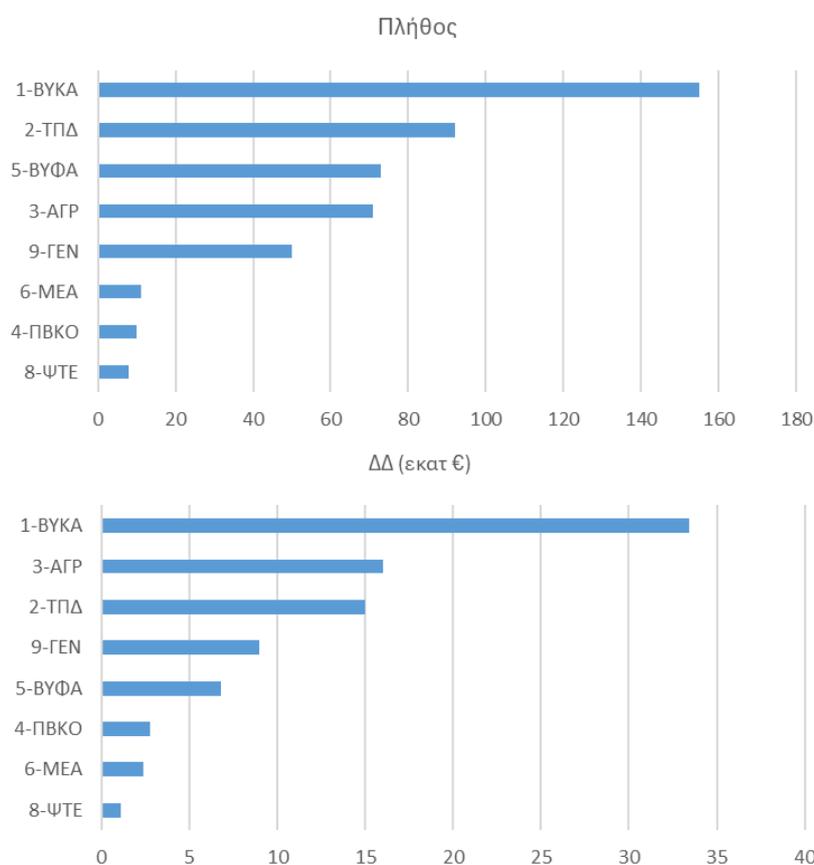
Οι ΚΑΔ που φαίνεται να ξεχωρίζουν είναι του προγραμματισμού Η/Υ (620), των εργαστηρίων (721) και της επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών (103). Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στον κλάδο των ποτών (110) όπου φαίνεται να συμβαδίζει η επιχειρηματική ανάπτυξη των τελευταίων ετών στην Περιφέρεια με τις προσπάθειες για υιοθέτηση καινοτομιών και αποτελεσμάτων έρευνας.

Τέλος, καθώς η Πρόσκληση ΑΜΘ65 ενισχύει δαπάνες Ε&Α σε επιχειρήσεις και όχι συνεργατικά ερευνητικά έργα, δίνοντάς τους το περιθώριο να αναθέσουν επί συμβάσει τμήμα του ερευνητικού έργου σε Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, είναι σημαντικό να εξεταστεί πόσες από τις 118 επιχειρήσεις κατέφυγαν σε εξωτερική συνεργασία και με ποιους υπερβολάβους: 84 αιτήσεις περιλαμβάνουν κάποια υπερβολαβία σε ΑΕΙ ή άλλο Ερευνητικό Κέντρο, ενώ 34 επιχειρήσεις θα πραγματοποιήσουν το ερευνητικό τους έργο εσωτερικά. Από τις 84 που θα εκτελέσουν τμήμα του ερευνητικού έργου με υπερβολαβία, οι μισές θα συνεργαστούν με ερευνητικούς φορείς της ΑΜ-Θ (ΔΠΘ και ΕΚ Αθηνά). Η συνολική εικόνα των υπερβολάβων έχει ως εξής:

ΦΟΡΕΑΣ Ε&Α	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΦΟΡΕΑΣ Ε&Α	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ
ΔΠΘ	36	ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2
ΑΠΘ	16	ΠΑΝ. ΠΑΤΡΩΝ	1
ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	9	ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	1
ΕΚ ΑΘΗΝΑ	6	ΠΑΝ.ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1
ΠΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ	3	ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ	1
ΠΑΜΑΚ	3	ΕΑΠ	1
ΕΜΠ	3	ΕΚΕΤΑ	1

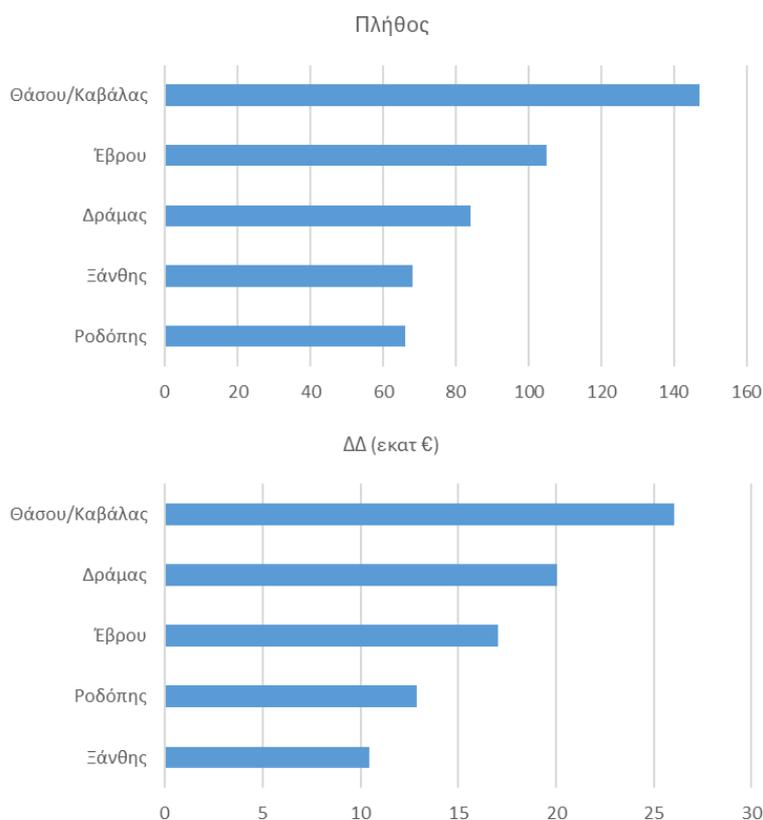
Από την άλλη μεριά η **Πρόσκληση ΑΜΘ64** σχετίζεται έμμεσα με την ΔΕΑ. Ενισχύει επιχειρήσεις με «ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα, σε τομείς της στρατηγικής RIS3» σε επενδυτικές δαπάνες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

Συνολικά υποβλήθηκαν 470 προτάσεις με συνολικό ύψος αιτούμενης Δημόσιας Δαπάνης (ΔΔ) 86,40 εκατ. ευρώ, με την ακόλουθη κατανομή στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής.

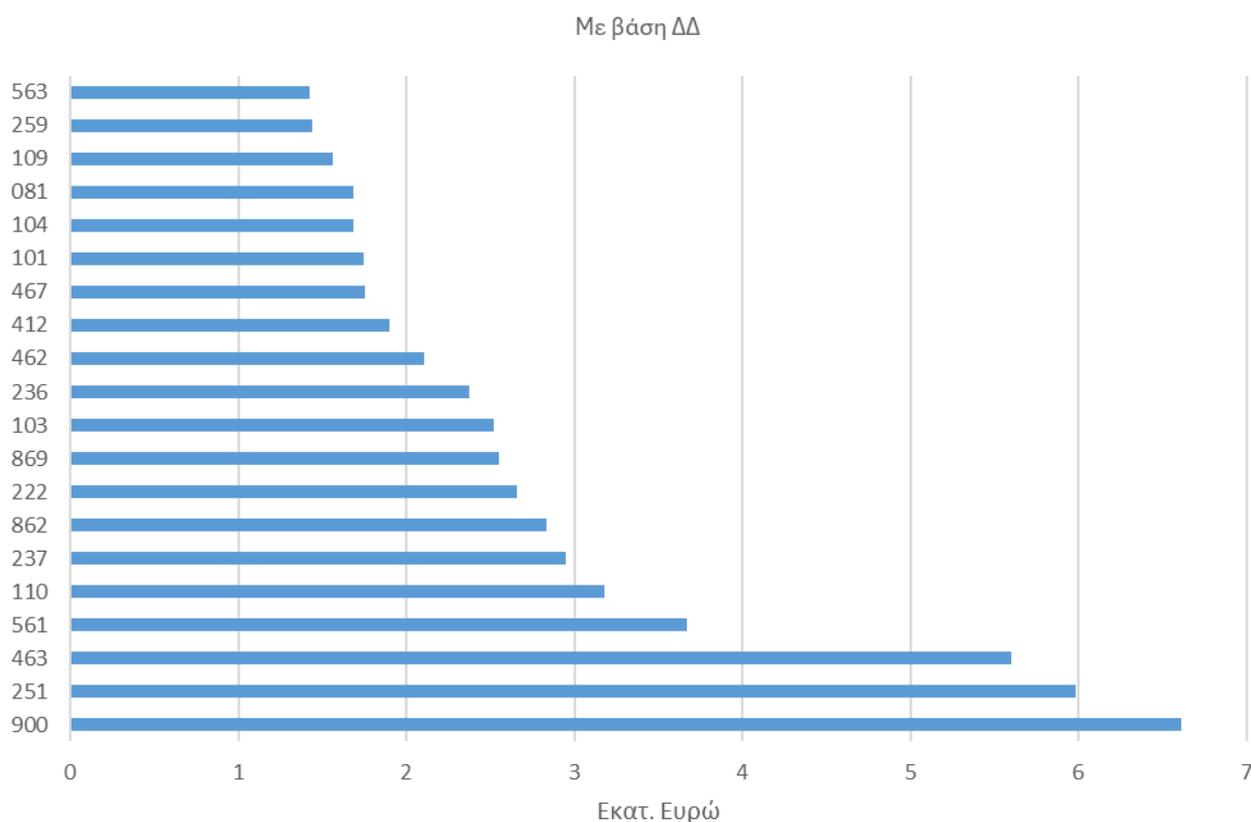
Η αντιστοίχιση της τομείς προτεραιότητας έγινε με βάση τον δηλωθέντα ΚΑΔ των δικαιούχων και την αντιστοίχιση της ΕΣΣΕ των ΚΑΔ της 8 τομείς προτεραιότητας. Οι ΚΑΔ που δεν αντιστοιχίζονται σε κάποιον από της 8 τομείς περιελήφθησαν στην κατηγορία 09-ΓΕΝ, η οποία από την παρατήρηση του διαγράμματος έχει αρκετά σημαντική συμμετοχή στην Πρόσκληση. Εκτός από τον τομέα των υλικών που κατέχει την πρώτη θέση (και με σημαντικό μερίδιο κοντά στο 33%), παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στην σειρά κατάταξης ανάλογα με το πλήθος και την αιτούμενη δαπάνη των δικαιούχων.

Και στην ΑΜΘ64 η ενεργοποίηση των επιχειρήσεων ανά ΠΕ αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας ως στοιχείο διαφοροποίησης στη χωρική κατανομή των έργων από της επιχειρήσεις της ΑΜ-Θ με τα παρακάτω αποτελέσματα.

Η ΠΕ Θάσου/Καβάλας όπως και στην Πρόσκληση ΑΜΘ65 κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην ενεργοποίηση των επιχειρήσεων σε επενδύσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας. Αντίθετα η ΠΕ Ξάνθης που κατείχε την 2^η θέση σε έργα ΕΤΑΚ, τώρα υπολείπεται σαφώς στην συγκεκριμένη Πρόσκληση.

Τέλος σε ό,τι αφορά στη ζήτηση της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας, οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (ΚΑΔ) με την μεγαλύτερη ζήτηση φαίνονται στο ακόλουθο διάγραμμα.

Οι τρεις πρώτοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας σε ένταση αιτούμενης ΔΔ είναι:

- 900 - Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση
- 251 - Κατασκευή δομικών μεταλλικών προϊόντων
- 463 - Χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού

Γενικά η σύγκριση των δύο διαγραμμάτων της κατανομής της αιτούμενης ΔΔ στις δύο Προσκλήσεις φανερώνει την πολύ διαφορετική ένταση της ζήτησης ανάμεσα στα δύο εξεταζόμενα (και διαφορετικά) εργαλεία πολιτικής που ενεργοποίησε η Περιφέρεια ΑΜ-Θ.

Και για τις δύο Προσκλήσεις αναμένεται εντός του α' τριμήνου του 2026 η ανακοίνωση των εντάξεων όπως επίσης η προκήρυξη του β' κύκλου της ΑΜΘ 65 με τους τομείς προτεραιότητας που πραγματοποίησαν την ΔΕΑ εντός του 2025.

Προτάσεις

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία της ΔΕΑ, προτείνεται η υλοποίηση ενός **νέου κύκλου (συνεργασίας) Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης** μεταξύ των φορέων της τετραπλής έλικας της Περιφέρειας. Ο νέος αυτός κύκλος θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί σε στενή συνεργασία με τα κατά τόπους Επιμελητήρια, με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής και της ενεργοποίησης των επιχειρήσεων, η οποία στον προηγούμενο κύκλο παρέμεινε περιορισμένη.

Στο πλαίσιο αυτού του νέου κύκλου θα υπάρξει η δυνατότητα να αναπτυχθούν ειδικά θέματα που δεν κατέστη δυνατό να συζητηθούν επαρκώς στον προηγούμενο κύκλο της επιχειρηματικής ανακάλυψης, όπως:

- συγκεκριμένες ιδέες έργων / ανάγκες για κάθε τομέα, χωρικά ανα ΠΕ
- αναλυτική διερεύνηση των απαραίτητων εργαλείων πολιτικής και των τύπων δράσεων

Παράλληλα, ο κύκλος θα ενισχυθεί με στοχευμένες ενέργειες ανάπτυξης ικανοτήτων (capacity building), με έμφαση:

- στην κατανόηση ευρωπαϊκών πολιτικών και θεσμικών πλαισίων,
- στην αξιοποίηση ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων και προσκλήσεων.

Επιπλέον, αξιοποιώντας το Μνημόνιο Συνεργασίας που έχει υπογράψει το ΠΤΑ με τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Καινοτομίας για την Ψηφιακή Διακυβέρνηση, στον νέο κύκλο σχεδιάζεται να ενταχθούν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα προς ΜΜΕ, τα οποία θα συμβάλουν:

- στην κάλυψη των ελλείψεων σε δεξιότητες ΤΠΕ,
- στην αναβάθμιση και επανειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού (upskilling/reskilling).

Τέλος, στο πλαίσιο του νέου κύκλου θα πραγματοποιηθεί η συστηματική καταγραφή και ανάδειξη καλών πρακτικών, καθώς και υφιστάμενων πρωτοβουλιών και ευρωπαϊκών έργων που υλοποιούνται στην Περιφέρεια, ώστε:

- η διερεύνηση ειδικών θεμάτων να υποστηρίζεται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς,
- τα αποτελέσματα των έργων να αποκτούν αυξημένο περιφερειακό αντίκτυπο.

